

Романтизм (кн. XVIII ст. — 30 – 40 рр. XIX ст.)

АНКЕТА ДОБИ

Зміст

Романтизм (кн. XVIII ст. — 30 – 40 рр. XIX ст.).....	1
Визначення.....	1
Історичні події.....	1
Філософська основа романтизму.....	1
Періодизація літератури романтизму.....	2
Течії літератури романтизму:.....	2
Ідеї романтизму.....	2
Центр уваги.....	2
Риси романтизму.....	3
Герой-романтик.....	3
Жанри літератури.....	3
Мистецтво.....	3
Технічні відкриття.....	3
Джерела.....	4

Визначення

Романтизм – це напрямок у літературі і мистецтві, який характеризується прагненням до національної та індивідуальної самобутності, до зображення ідеальних героїв та почуттів.
Представники: Англія: В. Скотт, Байрон, Шеллі; Франція: Жорж Санд, В. Гюго, Дюма; Німеччина: Гейне, Гофман; Польща: А. Міцкевич; Угорщина: Ш. Петефі

Принцип

незвичайні герої у незвичайних обставинах

Слово «романтизм» є похідним від назв двох середньовічних жанрів — «романсу» (лірична та героїчна іспанська пісня) та «роману» (епічна поема про лицарів), які писалися не латиною, а однією з романських мов і спиралися не стільки на історичні, скільки на вигадані події. «Романтичне» (дивовижне, фантастичне, незвичайне)

Основні літературні постулати романтизму сформував Гюго у «Передмові до «Кромвеля»

Історичні події

- 1789 – 1794 – французька буржуазна революція (зруйнування королівської в'язниці Бастилії, прийняття «Декларації прав Людини і Громадянина», „Рівність, братерство, свобода» — гасло Французької буржуазної революції; громадянська війна; яacobinський терор)
 - 1799 – 1815 – доба Наполеонівських війн (здійснення Наполеоном державного перевороту та оголошення себе імператором)
 - Реставрація
 - 1830 р. Липнева французька революція
- Романтизм виник тоді, коли Європа пережила сильне духовне потрясіння і глибоке розчарування у зв'язку з цими подіями

Філософська основа романтизму

– ідеалістична філософія Гегеля, Канта, Шеллінга, Гердера, в них письменників приваблювала складність людської душі, боротьба в ній протилежних начал, роздвоєність свідомості.

Іммануїл Кант (1724-1804) У своїх численних роботах стверджував, зокрема, що умова пізнання — загальнозначимі апріорні форми, що упорядковують хаос відчуттів. Ідеї Бога, волі, безсмертя, невідомі теоретично, є, однак, постулатами «практичного розуму», необхідною передумовою моральності. Центральний принцип етики Канта — категоричний імператив.

Копіювання та розміщення матеріалу на сторонніх сайтах ЗАБОРОНЕНО

Йоганн Готліб Фіхте (1762-1814) проголошував людське «Я» єдиною реальністю, декларував почуття глибокої поваги до сильно вираженої індивідуальності, закликав до необмеженої особистої свободи, часто навіть до нестримуваного свавілля.

Георг Вільгельм Фрідріх Гегель (1770-1831) первинність духу, свідомості, матерія, природа - вторинне (основна категорія - поняття "абсолютна ідея"). Увесь природний, історичний і духовний світ вперше подав у вигляді процесу, тобто у вигляді руху, змін, в перетвореннях, в розвитку. Але цей універсальний процес він відобразив своєрідно - ідеалістично.

Фрідріх Шлегель (1772-1829) висунув принцип історизму, тобто зв'язок літератури з дійсністю. Філософ вважав, що найповнішим засобом пізнання є творча інтуїція. Він намагався привернути увагу письменників до міфології. А. Шлегель висунув власну теорію щодо ролі мистецтва в розвитку дійсності, теорію контрастів.

Йоганн-Готфрід Гердер (1774-1803) склав програму оновлення мистецтва шляхом звернення до народно-національних витоків, утверджував, що культура і література живляться духовними здобутками і традиціями різних народів.

Фрідріх Вільгельм Шеллінг (1775-1854) запропонував ідею про безмежність проявів природи. Природа – це вир різних стихій, які мають різноманітні, неповторні форми. Вона дає зразок пізнання світу, який є цілісним і багатограним. Філософ утверджував думку про пріоритет інтуїції в пізнанні світу, про свободу виявлення особистості, про те, що істину треба шукати у сфері почуттів і підсвідомого.

Періодизація літератури романтизму

I — 1790-і роки — початок XIX ст. (творчість німця Новаліса, англійців В. Вордсворта, В. Блейка);

II — 1815-1830 рр., доба наполеонівських воєн і період Реставрації королівської влади у Франції (творчість англійців Дж. Байрона, В. Скотта);

III — від 1830 р. до середини XIX ст., після Липневої революції у Франції й національно-визвольного повстання в Польщі (творчість поляка А. Міцкевича, угорця Ш. Петефі, росіян О. Пушкіна, М. Лермонтова, француза В. Гюго).

Течії літератури романтизму:

народно-фольклорна — казки братів Грімм, «Вечори на хуторі біля Диканьки» М. Гоголя;

гротесково-фантастична — твори Е. Т. А. Гофмана, деякі твори з «Петербурзьких повістей» М. Гоголя;

байроністська твори Дж. Байрона, Г. Гейне, А. Міцкевича, Ш. Петефі, ранні твори О. Пушкіна, М. Лермонтова;

вальтер-скоттівська історичні романи В. Скотта, «Тарас Бульба» М. Гоголя, «Чорна рада» П. Куліша.

Ідеї романтизму

Г. Гейне: «Світ розколовся навпіл і тріщина пройшла через серце поета»

- Утвердження духовної самобутності і неповторності кожної окремої людини.

- Протиставлення творчої індивідуальності безликому натовпу

- Національна, індивідуальна самобутність

- Співчуття до «маленької людини»

- Свобода митця: заперечення будь-яких правил, канонів у мистецтві

Ідеали

свобода, кохання, гармонія, природа, творчість, краса

Центр уваги

«життя душі» людини, почуття, особистість, її стосунки із навколишньою дійсністю, почуття, внутрішній світ людини, уява, фантазія митця.

Світосприйняття

песимізм, трагізм, розчарування

Мотиви

- самотність,
- світова скорбота (національна туга),
- романтичний бунт,
- нескореність

Риси романтизму

- заперечення раціоналізму
- неприйняття буденності
- звеличення «життя духу»
- індивідуалізм
- звернення до Середньовіччя
- екзотика (країн та природи)
- пейзаж - втілення душі світобудови і настрою митця
- історизм
- колорит епохи та колорит місцевості
- захоплення фольклором

Конфлікт

внутрішній світ ↔ оточуючий світ; ідеальне ↔ реальне

Герой-романтик

пристрасний бунтар, прагне свободи, індивідуаліст

Для героя-романтика характерне поривання до волі, творча фантазія, надзвичайний розмах почуттів, індивідуальний протест проти світу. Він — мрійник, ідеаліст, який пережив тяжкі розчарування, крах своїх ідеалів; самотній мандрівник, вигнанець, стихійний бунтівник; пристрасно любить і пристрасно ненавидить, зневажаючи світ обмежених людей

Жанри літератури

- поема: Лонгфелло «Пісня про Газавату»
- роман: В.Скотт, Гюго, Дюма, Ж.Санд
- роман у віршах: Байрон
- повість: Гофман
- цикл романів: Купер
- балада: Міцкевич, Жуковський
- літературна казка: брати Грім, Гофман, Гаус
- детектив: Е.А.По
- лірика: Байрон, Гете, Пушкін, Шевченко, Лермонтов

Досягнення

- встановлення теорії і практики перекладу
- формування поняття «світова література»

Мистецтво

Художники доби романтизму: Ежен Делакруа, Гойя, Кіпренський, Айвазовський, Брюлов

Музиканти і композитори: Паганіні, Шопен, Ліст, Верді, Вагнер

Технічні відкриття

залізниця, телеграф, газове освітлення, велосипед

Джерела

- Звinyaцьковський В.** Зарубіжна література: Підручник для 9-го кл. загальноосвіт.навч.закл. – К.Генеза, 2004. – С. 258-269
- Ісасва О. О.** Зарубіжна література : підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. / О. О. Ісасва, Ж. В. Клименко, А. О. Мельник, О. К. Бицько. — Київ : УОВЦ «Оріон», 2017.
- Кадоб'янська Н.М.** Зарубіжна література: підручник для 9 класу загальноосвітніх навч. закладів. – Х: Тов-во «СИЦІЯ», 2017
- Ковбасенко Ю. І.** Зарубіжна література: Підручн. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. — К.: Грамота, 2009. — С. 155-178
- Ковбасенко Ю. І.** Зарубіжна література: підручник для 9 класу загальноосвітніх навч. закладів. – Київ: Літера ЛТД, 2017
- Куцінко О. Г.** Усі уроки зарубіжної літератури. 9 клас. — Х. : Вид. група «Основа», 2009.
- Мілянська Н. Р.** Зарубіжна література : підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів. — Тернопіль : Астон, 2017.
- Назарець В. М.** Зарубіжна література: Підручник для 9 кл. загальноосвітніх навчальних закладів. — К.: Вежа, 2009. — С.134-144
- Ніколенко О. М.** Зарубіжна література : підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. / О. М. Ніколенко, М. О. Зуєнко, Б. В. Стороха, В. Г. Туряниця, О. В. Орлова. —К. : Грамота, 2017.
- Паращич В. В.** Усі уроки зарубіжної літератури. 9 клас. I семестр. — Х. : Вид. група «Основа», 2017.
- Чередник Л. А.** Світова література. 9 клас: Авторські уроки. — Х.: Вид-во «Ранок», 2011.
- Шалагінов Б.Б.** Зарубіжна література: Від античності до перш.пол. XIX ст.: Підручн. для 9 кл. загальноосвітн.навч.закладів. – 2-ге вид., змін. і допов. - К.: Вежа,2002. – С.146-150
- Шалагінов Б.Б.** Зарубіжна література: Західна Європа від античності до початку XIX ст.: Проб.підр. для 9 кл.середн.шк. – К.: Вежа,1995. – С.206-213

Презентація «Логіка серця. Романтизм»

http://svitliteraturu.com/load/prezentaciji/9_klas/romantizm_prezentacija/45-1-0-733